

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КРИВОРІЗЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о.директора ВСП «Криворізький
технічний фаховий коледж ДУЕТ»

Віта МАКАРЕНКО

від 02.08.2023р.

ІНСТРУКЦІЯ № 9-М

**з охорони праці для слюсаря-ремонтника
(слюсарів по ремонту обладнання)**

1. Загальні положення

1.1. Робота слюсаря-ремонтника вимагає особливої уваги і обережності, особливо при підніманні і переміщенні обладнання та важких деталей.

1.2. Для виконання виробничих завдань слюсар по ремонту обладнання застосовує різний інструмент, пристосування, механізми і вантажопідіймальні засоби. Для запобігання нещасних випадків він повинен знати правила безпеки під час роботи з цими інструментами, механізмами і пристосуваннями.

1.3. Дійсна інструкція містить основні вимоги з безпечного виконання ремонтних робіт.

1.4. Слюсарі по ремонту обладнання зобов'язані добре знати і суворо виконувати всі вимоги з безпечних методів роботи, викладені в цій інструкції, а адміністрація училища повинна забезпечити робоче місце всім необхідним і створити безпечні умови праці.

1.5. До самостійної роботи по ремонту обладнання допускаються особи не молодші 18 років, які засвоїли потрібний мінімум технологічних знань, безпечні методи роботи і застосування інструментів, пройшли інструктаж з охорони праці по цій інструкції.

1.6. Періодичний (повторний) інструктаж з охорони праці повинен проводитись механіком за інструкцією один раз на три місяці, з записом у спеціальному журналі.

1.7. Слюсар по ремонту обладнання зобов'язаний виконувати тільки ту роботу, яку доручив йому механік та вказівки з безпечних методів роботи.

1.8. Під час виконання роботи потрібно бути уважним, не відволікатися на сторонні справи і розмови і не заважати іншим.

1.9. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.

1.10. Не торкатися до струмоведучих частин, електрообладнання, клем і електропроводів, арматури загального освітлення, не відкривати дверцята електрошаф, при необхідності звертатися до електромонтера.

1.11. Не включати і не зупиняти (крім аварійних випадків) машини, верстати і механізми, робота на яких не доручена адміністрацією цеху.

1.12. Знаходячись поблизу кисневих балонів, не допускати попадання на них мастила, не торкатися їх забрудненими мастилом руками, тому що навіть незначна частина мастила небезпечна у з'єднанні з киснем і може призвести до вибуху великої руйнівної сили.

1.13. Знаходячись поблизу робочого місця електрозварника, забороняється дивитись на полум'я електрозварювання.

1.14. Забороняється палити поблизу ацетиленового (газозварювального) апарата або підходити до нього з вогнем.

1.15. Помітивши порушення вимог охорони праці, а також цієї інструкції іншими працівниками або небезпеку для оточуючих, необхідно попередити працівника та адміністрацію про необхідність дотримання вимог, які забезпечують безпеку працюючих.

1.16. При нещасному випадку негайно звернутися за медичною допомогою і одночасно сповістити

адміністрацію училища про нещасний випадок з вами або з іншим працівником по роботі, якщо він не в змозі це зробити сам.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

2.1. Упорядкувати спецодяг, спецвзуття та засоби індивідуального захисту, перевірити їх справність. Застебнути або обхопити широкою резинкою обшлага рукавів; заправити одяг так, щоб не було кінців одягу, що розлітаються, одягнути щільно прилеглий головний убір або хустку і підібрати під них волосся та кінці хустки. Працювати в легкому взутті (капцях, сандалях, босоніжках) забороняється.

2.2. Уважно оглянути робоче місце, прибрати всі предмети, що захащують робоче місце і заважають в роботі. Інструменти, пристосування, необхідний матеріал і деталі для роботи розташувати в зручному і безпечному для користування порядку. Переконатися у справності робочого інструменту і пристосувань.

2.3. Для перенесення робочого інструменту до місця роботи підготувати спеціальну сумку або ящик з кількома відділеннями. Переносити інструменти в кишенях забороняється.

2.4. Перевірити, щоб робоче місце було достатньо освітлене і світло не засліплювало очі. Переконатися, що напруга місцевого освітлення не перевищує 36 В.

2.5. Якщо необхідно користуватися переносною електричною лампою, перевірити наявність на ній захисної сітки, справність шнура й ізоляційної гумової трубки. Напруга переносних електричних ламп не повинна перевищувати 12 В.

2.6. Якщо поблизу проводяться електрозварювальні роботи – встановити щит (ширму) для захисту очей і обличчя від полум'я електрозварювання або одягнути спеціальні захисні окуляри.

2.7. Якщо роботи проводяться біля електродротів і електроустаткування, вимагати від адміністрації вимкнення струму на час ремонтних робіт; якщо це зробити, за виробничими умовами, неможливо - вимагати, щоб небезпечні місця були огорожені і під час виконання таких робіт обов'язково повинен бути присутній майстер.

2.8. Під час роботи біля частин обладнання і механізмів, що рухаються чи обертаються, вимагати огороження небезпечних місць.

2.9. Впевнитись, що підлога на робочому місці справна, без вибоїн, без слизьких поверхонь і т. інше, що поблизу немає оголених електродротів, відкритих кабелів і всі небезпечні місця огорожені.

2.10. При користуванні домкратом упевнитись в його справності.

2.11. Ознайомитися з завданням по ремонту механізму, його конструктивними особливостями і умовами роботи. Вимагати проведення інструктажу з охорони праці і вказівок з безпечних методів роботи.

2.12. Не проводити самому відключення верстатів від живлення електричним струмом.

2.13. Для запобігання випадкового або самовільного включення верстата необхідно приймати такі заходи:

2.13.1. Вимагати вимкнення плавких вставок електродвигунів, а при тривалих ремонтах - відключення та ізолювання кінців кабелю чи проводу, який живить електродвигун верстата, при цьому на місці відключення вивісити застережливий надпис: «Не включати – ремонт!».

2.13.2. Після повної зупинки верстата зняти ремені передач, роз'єднати напівмуфти вала двигуна і розсунути її на таку відстань, щоб вони випадково не зімкнулися. При зубчастих передачах розібрати першу від двигуна зубчасту пару головного приводу.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи.

3.1. Під час роботи в безпосередній близькості з оголеним електродротом або відкритими струмопровідними частинами електроприладів вимагати їх огороження.

3.2. Вимагати огороження частин обладнання, що рухаються, обертаються, якщо ремонтні роботи проводяться на малій відстані від них.

3.3. Промивку деталей в гасі проводити тільки в пожежебезпечних місцях.

3.4. Переміщення верстатів та інших важких предметів виконувати під керівництвом відповідального.

3.5. При переміщенні верстатів або станин на котлах, слідкувати, щоб кінці котлів виступали збоку верстатів, що переміщуються, не більше як на 0,5 м.

3.6. При рубанні заклепок, обрубіванні деталей, затиснених у лещатах, спрямувати відлітаючі осколки, стружку на захисну сітку.

3.7. Зняті з верстатів частини розміщувати в задалегідь намічених місцях і складати їх на підлозі або столі міцно і стійко.

3.8. При застосуванні електроінструментів дотримуватися правил безпеки, які вказані в інструкції з експлуатації.

3.9. Під час роботи з електроінструментом обов'язково заземлювати його корпус. Забороняється робота з електроінструментом під відкритим небом під час опадів.

3.10. При переході з місця на місце не переносити електроінструмент, якщо він знаходиться під напругою, треба відключити його від електроенергії. Тримати його за корпус, а не за робочу частину або дріт.

3.11. Користуватися переносною лампою безпечної напруги (не вище 36 вольт, а у вологих приміщеннях – не вище 12 вольт).

3.12. Не здувати з деталі, що обробляється, стружку та металевий пил ротом, тому що можна запоорошити очі, що може призвести до травми.

3.13. Не ремонтувати печі, якщо вони не захолонули до допустимої температури.

3.14. Не ремонтувати електродріль, не вимкнувши її з електромережі.

3.15. Після ремонту верстата переконатися, що всередині його не залишилися які-небудь дрібні деталі (гайки, болти, ключі, клини та інше), які можуть причинити травму при включенні верстата. 3.16. При розбиранні верстатів та вузлів, коли треба вибити деталь, користуватися мідними або алюмінієвими виколотками (наставками).

3.17. Сталь круглого, кутового, прямокутного та ін. перерізів обрубувати тільки на наковальні або плиті, але не в лещатах.

3.18. При затисканні деталі в лещата застосовувати такий спосіб, щоб деталь трималася в лещатах без особливих зусиль, оскільки деталь, затиснута із зусиллям через невідповідність своїх поверхонь поверхням губок лещат, часто випадає, чим може спричинити травму ніг.

3.19. При відкручуванні або закручуванні гайок, підбирати ключі відповідних розмірів. Підкладання прокладок у зів ключа забороняється. Відкручування гайок за допомогою зубила також забороняється.

3.20. Забороняється працювати випадковим, несправним інструментом і пристосуваннями.

3.21. Не нарощувати довжину ключа трубою або іншим ключем.

3.22. Не перевіряти збіг отворів у з'єднаннях деталей пальцем, необхідно користуватись конусними оправками або спеціальними пробками.

3.23. Не відкручувати надмірними зусиллями відкруткою шурупи із заржавілою різьбою або малим заглибленням канавки на шурупі.

3.24. Не відкручувати відразу всі гвинти на вузлах або частинах обладнання для запобігання їх падіння.

3.25. Не бити молотком по ключу при відкручуванні або закручуванні гайок і т. ін.

3.26. Не торкатися частин механізмів, що рухаються, обертаються.

3.27. Не торкатися електродротів і електроприборів. Не справляти і не ремонтувати їх, це доручено електриковому майстру.

3.28. При отриманні електроінструменту вимагати від комірника видачі справного інструменту, а також гумових рукавичок, калош або гумового килимка.

3.29. Електроінструмент повинен бути справним, забезпеченим міцно закріпленим заземлюючим дротом і безпечним штепсельним пристроєм із заземлюючим контактом.

3.30. При спільній роботі погоджувати свої дії з діями інших працівників.

3.31. При різанні на ручних ножицях коротких полос притримувати їх кліщами.

3.32. Не мити руки в емульсії і не витирати їх обтиральними кінцями, які були у використанні.

3.33. Не захаращувати встановлених проходів як загальних так і біля місця своєї роботи.

3.34. Виключати інструмент при перерві в роботі навіть на короткий час.

3.35. Забороняється встановлення болтів, гвинтів і гайок із зірваною різьбою. В необхідних випадках для надійного з'єднання деталей виконувати додаткове кріплення гайок проти самовільного відкручування, яке можливе при ударах і струсі болтових з'єднань, контргайками, шплінтами, шайбами, які пружинять і т. інше.

3.36. При перекочуванні, підніманні та опусканні частин обладнання або окремих деталей треба знаходитись позаду і притримувати їх від самовільного перекочування.

3.37. При розбиранні круглих частин обладнання складати їх у горизонтальному положенні, щоб уникнути їх падіння. Якщо круглі частини неможливо скласти в горизонтальному положенні, а тільки у вертикальному, то необхідно застосовувати підкладки, клини, розпори.

РОБОТА НА СВЕРДЛИЛЬНИХ ВЕРСТАТАХ

3.38. Під час роботи на свердлильних верстатах слюсар повинен виконувати такі правила:

3.38.1. Міцно кріпити деталі на столі за допомогою болтів, у верстатах, лещатах, кондукторах або спеціальних затискних пристосуваннях. Погано закріплену деталь підтримувати рукою забороняється.

3.38.2. Працювати в рукавицях забороняється, тому що вони можуть бути захоплені свердлом, яке обертається, і спричинити травму.

3.38.3. Не натискувати сильно на свердло, це може викликати поломок.

3.38.4. Не користуватися свердлами зі зношеними конусними хвостовиками.

3.38.5. При свердлінні не допускати утворення стружки, яка завивається, своєчасно її прибирати гачком.

3.38.6. Не охолоджувати працююче свердло мокрою ганчіркою, а користуватися для цього щіткою після зупинки верстата.

3.38.7. Слідкувати за наявністю і справністю огорожень на виступаючих гайках і гвинтах патронів, шпинделів і ремінної передачі.

3.38.8. Після встановлення деталі і різального інструменту не залишати на столі верстата будьякий інструмент або інші предмети.

3.38.9. Перед зупинкою верстата відводити інструмент від поверхні деталі, що обробляється, при заміні різального інструменту опускати шпиндель верстата до столу.

3.38.10. Свердлування тонких планок або смужок й інших подібних деталей без кріплення в спеціальних пристосуваннях проводити тільки з обов'язковим використанням відповідних упорів, що кріпляться на столі верстата.

3.38.11. При встановленні і зніманні деталей з верстата підняти шпиндель із свердлом вверх, закріпити його в верхньому положенні та вимкнути верстат.

3.38.12. Стружку та металевий пил з деталей прибирати щіткою, а не здувати ротом або стиснутим повітрям.

3.38.13. Не працювати з свердлом, хвостовик якого не відповідає розміру хвостовика конусу на верстаті.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. Після закінчення роботи перевірити, щоб усередині верстата або на інших ділянках роботи (на підмостях) не залишились інструменти, пристосування та інші предмети.

4.2. Перед пробним пуском відремонтованого обладнання поставити на місце та закріпити всі огороження та запобіжні пристрої.

4.3. Привести в порядок своє робоче місце.

4.4. Інструменти та пристосування протерти від бруду і розкласти на відповідні місця.

4.5. Приведене в порядок робоче місце здати майстру виробничого навчання.

4.6. Про всі несправності, помічені в процесі роботи сповістити майстра виробничого навчання.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. При виявленні небезпеки на робочому місці необхідно негайно повідомити майстра.

5.2. При виникненні аварійної ситуації незалежного характеру, при ураженні електричним струмом необхідно:

5.2.1. Знеструмити устаткування.

5.2.2. Потерпілого віднести убік і при необхідності роботи штучне дихання, діючи за інструкцією № 50 надання першої долікарської допомоги потерпілим.

5.2.3. Викликати швидку допомогу за телефоном 103.

Завідувач навчально-виробничими майстернями

Інженер з охорони праці
та відповідальний за пожежну безпеку

